

efter den almindelige Lovgivning skal styre Kommunens Anliggender selvstændig under Statens Kontrol, Sogneraadet og Byraadet, vil ved denne Lov blive berøvet — jeg vil ikke sige den væsentligste, men en ganske særlig væsentlig Del af sin Magt og Indflydelse. Kommunen vil blive delt, i Stedet for at den nu staa som en Enhed med Hensyn til de Sager, der en Gang ere henlagte til den — delt i to Dele, og det er meget muligt, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Fenger) gjorde opmærksom paa, at de to Bestyrelser for de to Raad kunde komme i Strid med hinanden. Men gaa vi saa endelig for det Tredie over til Individierne og se, hvorledes denne Lov vil virke for de Fattige, saa er det min Overbevisning, at den vil virke for-dærvelig i højeste Grad. Meningen med Loven maa være den, at det almindelige Fattigvæsen, som hidtil har eksisteret, ikke har behandlet, hvad der falder ind under Begrebet værdig Trængende, saa godt, som ønskeligt var, man vil have, at disse Folk skulle have det bedre, og man vil først og fremmest have, at de ikke skulle miste Noget af deres borgerlige Rettigheder. Men jeg paaistaar, at enhver Ret, som man giver den fattige Befolkning til at fordrø Hjælp af det Offentlige ud over det aldeles Nød-tøftige til Livets Ophold, kan kun virke demoraliserende; thi den kan kun bewirke, at Folks Lust til Arbejde tager af, den kan kun bidrage til, at den Følelse af Skam ved at give sig ind under Fattigvæsenet, der nu heldigvis eksisterer i Befolkningen, vil forsvinde. Naar der bliver sagt fra Statskassens Side: I have en Ret, som hidtil ikke er bleven rigtig opfyldt, og I skulle ikke miste Noget af Ederes borgerlige eller politiske Rettigheder ved at fordrø Understøttelse af det Offentlige, tager man den Spire bort, som ligger i den Følelse af Skam ved at henvende sig til Fattigvæsenet, som nu eksisterer og heldigvis eksisterer. Lige overfor Befolkningen vil dette Forslag virke demoraliserende, og man vil komme til det modsatte Resultat af det, man venter. At der kan være Trængende, for hvem dette for den fattige Befolkning i og for sig gode og funde Princip kan være haardt, det er sandt, det skal jeg villig indrømme. Det kan være haardt, at den Mand, der har stræbt ærlig hele sit Liv, i sin Alderdom kan blive nødt til at søge til det offentlige Fattigvæsen og derved miste sine borgerlige Rettigheder. Men hvad vi i strengeste Forstand kalde de værdige Trængende, ere de Færreste. Det er de Færreste, om hvem man i Sandhed kan sige, at de have gjort Alt, hvad de kunne, for at undgaa at komme paa Fattigvæsenet, det vil enhver, der har noget Kjendskab til Menneskene, i Almindelighed indrømme mig. Men naar man derimod vil gaa den Vej, at man vil gjøre et Forsøg paa at lade de værdige Trængende — og her mener jeg ganske vist de værdige Trængende

i videre Forstand, end jeg før nævnte — bedre behandle, end man hidtil har gjort, tror jeg, at man vil kunne komme til et heldigt Resultat, men ved at borttage den Spore, der ligger i, at den Mand, som henvender sig til det Offentlige om Hjælp, mister sine borgerlige og politiske Rettigheder, tror jeg, man vil begaa en stor Feil og i Virkeligheden gjøre en stor Uret mod dem, som man vil hjælpe. — Jeg ser dernæst ikke rettere, end at man ved § 8 i de Herrers Forslag og Oprettelsen af en særegen Bestyrelse for Understøttelseskassen, hvorved man maaste kan undgaa at kalde den det Offentlige, søger ad en Omvei at komme bort fra Grundlovens Bestemmelser. I saa Henseende vil jeg henholde mig til, hvad den høitærede Indenrigsminister forleiden Dag udviklede for os; men jeg vil sige her, at der af Drøjsøren blev svaret den høitærede Minister, at naar han ogsaa havde talt mod sit eget Forslag, vil jeg indrømme det; men jeg har lige saa lidt som en tidligere Laler i Sinde at stemme for det af den høitærede Minister stillede Forslag.

Hindenburg: Det foreliggende Lovforslag har været Gjenstand for en gjennemgaaende Kritik af en Række af Lalere, og jeg kan i det Hele taget slutte mig til denne Kritik, navnlig for saa vidt angaar Lovforslagets § 4 og de Bestemmelser, som slutte sig dertil. Jeg skal ikke trætte det høie Thing med at forøge Mængden af de Argumenter, som ere bleve anførte imod denne Paragraf, men jeg skal kun nævne Et. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg) erklærede, at det ikke gik an at lægge Udgifterne ved den nye Form for Fattigforsørgelsen over paa Kommunerne, idet det jo er at forudsæ, at der derved paalægges dem en Byrde, som de paa ingen Maade kunne bære, og at det derfor vil blive nødvendigt, at denne Byrde bliver lagt over paa Staten. Han mindede mig derved om en gammel Borgermand, som levede i Frederik den Sjettes Dage, og som havde den Forestilling, at Statskassen var en meget rig Mand, der ikke kom ham ved, og hvis Kasse uden videre var i Stand til at udrede de største Summer, uden at det i nogen Maade vedrørte ham og hans pekuniære Interesser. Hvis Forholdet var et saadant, kunde jeg forstaa, at det kunde antages, at der fremkom en Skattelettelse derved, at en Byrde blev kastet over paa Staten, men da vi nu Alle vide, at Forholdet er et helt andet, idet den Byrde, der paalægges Statskassen, vender tilbage til Statskassen, vender tilbage til Borgerne i Form af Skatter og Udelser til Staten; da det kan forudsæ, at jo lettere og behageligere man gjør Modtagelsen af Fattighjælp, desto betydeligere Krav vil der blive stillet til en saadan Hjælp, og da det maa antages, at Bedtagelsen af et Lovforslag som det foreliggende vil medføre en meget betydelig forøget Fattigbyrde, indser jeg ikke, hvilken Lettelse eller Fordel der